

ÅRSPLAN RYPEFJORD BARNEHAGE 2025-2026

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Kapittel 1 Barnehagens verdigrunnlag	5
Kapittel 2 Ansvar og roller	7
Kapittel 3 Barnehagens formål og innhold	8
Sosial kompetanse	8
Språk	9
Lek	10
Førskolegruppe	11
Måltider og kosthold	12
Garderobesituasjon	13
Samlingsstund	14
Fysisk aktivitet og hvile	15
Samisk kultur	16
Kapittel 4 Barns medvirkning	17
Barns medvirkning	17
Kapittel 5 Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
Foreldresamarbeid – rutinebeskrivelse	19
Minoritetsspråklige barn – rutinebeskrivelse	20
Kapittel 6 Overganger	22
Overganger – rutinebeskrivelse	22
Kapittel 7 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	23
Årshjul for pedagoger	23
Støttepedagogers ansvar og oppgaver	25
Rommet som pedagogisk verktøy	26
Kapittel 8 Barnehagens arbeidsmåter	27
Barnehagens digitale praksis	27
Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)	28
Pedagogisk plan Rypefjord barnehage	29
Fellesarrangementer Rypefjord barnehage	31
Kapittel 9 Barnehagens fagområder	33
Progresjonsplan for fagområdene og livsmestring/sosial kompetanse.	33
Livmestring og sosial kompetanse	37
Vise følelser med kroppsspråk	37

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Sette ord på følelser	37
Forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet	37
Avdelingsmøtemal	38
2. Gjennomføring	38
3. Etterarbeid	38
Materielloversikt	41
Personvern	42
Medarbeidersamtale	44
Relasjonskrysset – Være Sammen	45

Innledning

Rypefjord barnehages årsplan bygger på nasjonale og lokale føringer. Den nasjonale føringen er det Rammeplanen som gir oss. Rammeplanen er en offentlig vedtatt læreplan laget av udir som gjelder for alle barnehager i Norge. Den er en forskrift til barnehageloven. Målet med Rammeplanen er kort og godt at alle barn skal få et godt tilbud uansett hvilken barnehage de går i i Norges land.

Årsplanen bygger også på Hammerfest kommunes samfunnsplan som sier at alle barn og unge i kommunen skal ha en trygg og god oppvekst.

Vår årsplan er primært et arbeidsredskap for de ansatte i Rypefjord barnehage (jmf. Rammeplan s. 37). Men den er også en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske praksis og systemer til barnehageeier, myndighetsnivå, foreldre og andre interesserte.

Årsplanen skal være et levende dokument som årlig på våren revideres av ledergruppen. Pedagogisk leder har gjennom året i samarbeid med resten av personalet gjort seg tanker og refleksjoner på hva som skal justeres slik at det er klart til kommende barnehageår. Vi skal være en lærende organisasjon som stadig er i endring og utvikling for å skape et best mulig barnehagetilbud til barna.

Vår årsplan støtter seg til FNs barnekonvensjon artikkel 3 og 12, barnehageloven § 1 formålet, og § 3 barns rett til medvirkning, og hensynet til barnets beste. Rammeplanen legger føringer for barnehagens innhold og oppgaver.

Ved hver avgjørelse som omhandler barnet eller barnegruppen må vi gjøre individuelle vurderinger av hva som er til det beste for barnet/barnegruppen. Vi skal være lydhøre overfor foreldre, og barnets synspunkter skal tillegges vekt som samsvarer med dets alder og modenhet. Foreldre og barnets synspunkter skal anerkjennes, men det som alltid er avgjørende er barnets beste. Barnehagens vurdering av hva som er barnets beste vil ikke alltid samsvare med hva barnet selv eller foreldrene ønsker eller mener. Vi skal likevel gjøre en selvstendig vurdering som baseres på faglige vurderinger og kompetanse, jff. Barnehageloven § 3 fjerde ledd, utfyllende uten merknader.

Barnehageloven kapittel 8 Psykososialt barnehagemiljø er nytt og gir krav og forpliktelser til barnehagen og personalet. Alle som jobber i barnehagen må ha kunnskap om § 41 og § 3. Disse er særdeles viktig å ha kunnskap om for å gi alle barn en trygg og god hverdag i Rypefjord barnehage.

Vår praksis skal sammenfalle med kommuneplanens samfunnsdel, og da spesielt mål 7 som er å gi barn og unge en god og trygg oppvekst og er rustet til å mestre hverdag og voksenliv.

Andre hensyn som er styrende for Hammerfestbarnehagen er ReKomp som bidrar til styrking av barnehagens kollektive kompetanse, og kompetanseløftet som omhandler å jobbe på laget rundt barnet for å ha tilpasset og inkluderende praksis.

Hammerfestbarnehagen har utarbeidet Tidlig innsats dokumenter som gir føringer for vårt språkarbeid, sosial kompetanse, fysisk aktivitet og helse/kostholds satsinger, samt rutiner for overganger og spesialpedagogisk hjelp i barnehagen.

Kapittel 1 Barnehagens verdigrunnlag

Arbeidet med Rypefjord barnehages verdisyn vises gjennom “Gode opplevelser – hver dag!”

Det skal skje gjennom våre verdier som er:

GLEDE betyr for oss i Rypefjord:	LIKEVERD betyr for oss i Rypefjord at:
• Å vise omsorg for andre og føle gleden ved det. • Å bli invitert med i leken til barna. • Å se at barna er glade og positive. • Å gjøre barn lykkelig. • Å la barna få hjelp til med å gjøre andre glade. • Å se øyne som stråler. • Å komme på jobb om morgenen og bli mottatt av glade barn. • Å oppleve fornøyde foreldre. • Å vite at foreldre ønsker å søke plass i vår barnehage. • Å høre at noen uttrykker seg positivt om vår barnehage. • Å gi barn og foreldre mulighet til å medvirke. • Å få til et godt samarbeid med foreldrene. • Å få utfolde seg kreativt. • Å få utfolde seg fysisk. • Å få være ute i naturen. • Å møte positive og glade kollegaer. • Å oppleve godt samspill/gode relasjoner. • Å lykkes med det vi gjør. • Å få seg en god latter. • Å spre positiv energi. • Å si og gjøre handlinger som sprer glede, og ta andre på fersken i å gjøre det samme. • Å yte det lille ekstra. • Å gi ros/positiv tilbakemelding.	• alle er like mye verdt. • hvert enkelt individ skal sees og tas hensyn til. • barn og voksne møter på den samme respekt. • vi fokuserer på likestilling. • vi aksepterer ulikheter. • vi viser solidaritet. • vi viser respekt for kultur, arv og miljø. • Du får bekreftelse på at du betyr noe. • Vi inkluderer . • Alle blir sett og hørt. • Alle har krav på å bli behandlet med respekt og få samme muligheter. • Vi respekterer mennesker med funksjonsnedsettelse. • Å se at ulikheter kan gi muligheter i stedet for hindringer. • Vi må huske på de som ikke sier noe. • Vi tyder andres språk/kroppsspråk og handler deretter. • Vi tilrettelegger etter behov. • Vi snakker med ikke til. • Vi lytter til andre. • Vi setter egne behov til side for å slippe andre til.
MESTRING for oss i Rypefjord	UTVIKLING for oss i Rypefjord
• Å oppleve at man får til på sin måte. • Å øve til man får til. • Å gi tid til å øve og prøve. • Å oppmuntre til å prøve. • At det er lov å feile. • At alle kan noe. • At alle kan lære noe nytt. • Å gi utfordring tilpasset hvert enkeltes behov. • Å tilrettelegge og gi tilgang til nye utfordringer og mestring. • Å gi oppgaver som du allerede mestrer. • At det ikke handler om å være flink. • At egne opplevelser er viktig. • At man ikke setter for høye mål. • At man utvikles gjennom å mestre. • At man gir hjelp og støtte. • At man får anerkjennelse. • Å ha noe å strekke seg etter. • Å gi både foreldre, personalet og barna positiv tilbakemelding. • Ikke å bruke ordet flink for ofte. • Å våge å ta en utfordring. • Ikke å ta andre som en selvfølge.	• Å ha mål å strekke seg etter. • Å ta hensyn til andres forutsetninger og behov. • Å anerkjenne fremgang. • Å gi ros, ansvar, tilbakemelding og tid. • At personalet tar ansvar for egen utvikling. • Å ta videreutdanning. • Å se på utvikling som noe positivt. • At ikke alle trenger å delta på samme aktivitet til samme tid. • At det er progresjon i hverdagsaktiviteter fra liten til stor. • Å vise foreldrene hva vi gjør til inspirasjon. • Å gjøre barna bevisst på det de får til nå og som de ikke klarte før. • Å tilby enkeltbarn det de trenger for å stimulere til utvikling. • Å tilby enkeltkurs og felleskurs til personalet. • Å se på prosesser som vel så viktig som målet. • Å veilede. • At både du selv og andre får slippe til i jobben sin. • Å få være med i prosesser for å få et forhold til det man skal jobbe med. • Å våge og tenke nytt og annerledes.

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Gjennom årsplanen tydeliggjør vi rammene for vårt arbeid og vårt verdigrunnlag som er tuftet på rammeplanens fire grunnpilarer som er lek, læring, omsorg og danning som er knyttet opp mot den autoritative voksne.

Kapittel 2 Ansvar og roller

Alle ansatte har en stillingsinstruks som rammer inn de ulike roller og ansvar knyttet til aktuelle stilling.

Styrer/virksomhetsleder er den øverste ansvarlige for barnehagens årsplan med planer, system og pedagogisk praksis.

Pedagogisk leder har det øverste ansvaret i avdelingen til å forvalte dette arbeidet direkte med barna og i plan-, dokumentasjon og vurderingsarbeid.

Alle ansatte har i samarbeid med styrer en forpliktelse til å utføre sitt mandat profesjonelt og jobbe etter barnehagens verdier, mål og planer. Barnehagen er en profesjonell institusjon som ikke gir rom for privat praktisering, vi jobber hele tiden mot barnehagens rammer, lokale og nasjonale føringer.

I Rypefjord barnehage vises dette gjennom at personalet er innforståtte med hva som er barnehagens verdisyn og hvordan vi i praksis jobber ut denne og Rammeplanens fire grunnpilarer.

Vi er ikke helt like noen av oss, men sammen jobber vi for å skape gode opplevelser hver dag for alle våre barn i Rypefjord barnehage.

Kapittel 3 Barnehagens formål og innhold

Sosial kompetanse

• Sosial kompetanse innebærer grunnleggende sosiale ferdigheter, slik som; empati og rolletaking, samarbeidsferdigheter, selvkontroll, selvhevdelse, ansvarlighet og lek, glede og humor. • Disse ferdighetene danner grunnlag for barnets psykiske helse og livsmestring, samt deres forutsetning til å danne vennskap og relasjoner til andre barn og voksne. • For å være trygge og forutsigbare for barna etterstreber vi den autoritative voksenstilen. Dette innebærer varme relasjoner preget av tydelige krav og grenser. • Vi jobber mot felles pedagogisk forståelse for dette hos personalet, og arbeider for å omsette denne forståelsen til praksis gjennom det daglige arbeidet vårt med barna • Vi har fokus på et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, der alle barn blir sett og tatt på alvor (jmf. Barnehageloven § 3 og kapittel 8)	
Rutiner og arbeidsmetoder Har fokus på temaet sosial kompetanse på avdelingsmøter, personalmøter og fagdager. Ansatte bruker både systematisk og usystematisk observasjoner på samspillet i barnegruppa. Samarbeider med foreldrene både i daglige møter og på foreldresamtaler med barnets utvikling i fokus. Personalet har felles forståelse for grenser og normer. Vi bruker TRAS fra fylte 2 år for å sikre at vi favner alle barna. Jobber kontinuerlig med konflikthåndtering på en slik måte at barna lærer seg å finne egne gode løsninger.	Den autoritative voksne Er gode forbilder og rollemodeller. Setter grenser på en tydelig og varm måte. Være oppmerksom på situasjoner i hverdagen og bruke disse til å fremme sosial kompetanse. Veilede barna positivt på de ulike områdene: empati/rolletaking, samarbeidsferdigheter, selvkontroll, ansvarlighet, selvhevdelse, og lek, glede og humor. Ta meg tid til å samtale om ulike situasjoner med barna, også innrømme når jeg tok feil. Sette ord på følelser, anerkjenne barnas følelser og ønsker gjennom å vise forståelse. Vi skal forebygge og stoppe mobbing, diskriminering og utestenging.
Materiell: - Være sammen. - Hjerterpunkter utarbeidet av personalet.	

Språk

- Et rikt språkmiljø har stor betydning for barns språkutvikling. Flere studier viser i tillegg sammenheng mellom tidlige erfaringer med bøker og lesing og barns språklige utvikling.
- En dag i barnehagen består av utallige situasjoner der barna kan bruke språket aktivt, og et godt språkstimulerende miljø er preget av visuell støtte og er personale som bruker språket i samspill med barna hele dagen.
- Det meste og viktigste av språkstimuleringsarbeidet i barnehagen skjer gjennom hverdagssituasjoner, og ulike innfallsvinkler og metoder kan være egnet til å engasjere barna i språklige aktiviteter, slik som for eksempel bruk av ASK.
- Språkarbeidet i barnehagen skal ha fokus på hverdagssamtalen, grunnleggende begreper og lesing. Våre arbeidsmetoder og rutiner skal sikre at dette er en del av den daglige praksisen i avdelingene.

Rutiner og arbeidsmetoder

Vi skal ha bøker tilgjengelig og lese med barna når vi kan.

Ha en innbydende lesestol.

Være kjent med hvilke lesestrategier som er lurt. Som for eksempel det å ta pauser i lesinga og snakke om det vi ser på bildet.

Gjøre barna kjent med bøker, sanger, bilder, media, rim og regler gjennom daglige samlinger og høytlesing.

Bruk av bokkasser gjennom biblioteket.

Dele barna inn i hensiktsmessige barnegrupper etter alder og modning.

Bruker TRAS for å registrere barnas språkutvikling fra fylte to år.

Lytteleker og bruk av ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon) tegn, symboler og bilder.

Jobbe strukturert med grunnleggende begreper.

Jevnlig bruk av munnmotoriske aktiviteter.

Den autoritative voksne må:

Være et språklig godt forbilde ved å være en god samtalepartner som lytter og gir respons i alle samtaler.

Være tydelig og justerer sitt eget språk i forhold til barnas alder og modningsnivå.

Ha fokus på grunnleggende begreper, hverdagssamtalen og lesing i hverdagen.

Være støttende, oppmuntrende og interessert i den gode samtalen.

Bruke humor og variere språket med virkemidler som rytme, rim, tempo, volum og melodi.

Være bevisst sitt eget kroppsspråk og mimikk.

Stimulere barnas undring og motivere dem til å resonnerere, argumentere og søke løsninger.

Oppfordre og støtte barna i å uttrykke sine følelser og ønsker.

Materiell: Snakkepakken (samisk og norsk)

Språkkista.

Bruk av barnelitteratur.

Språkapper på ipad.

Lek

- Lek er viktig for barns utvikling. Gjennom leken lærer barn seg konflikthåndtering og problemløsning. De får bearbeidet tidligere kunnskaper, og tilegner seg nye. De utvikler både språket og den sosiale kompetansen.
- Lek kan brukes som et virkemiddel for barns utvikling og læring, men det er også viktig å legge til rette for lek med leken som selve målet. Leken har egenverdi.
- Vi skal legge til rette for lek med ulike aktivitetsnivå og ulike motoriske utfordringer.
- Det fysiske lekemiljøet bør være innbydende og variert for å inspirere barnas lek.

Mål, Rutiner og arbeidsmetoder

Utforme barnehagens rom og arealer slik at det innbyr til ulike typer lek både inne og ute.

Ta utgangspunkt barnas interesser og alder når lekeområder utformes.

Fornye lekemiljøet og gi nye impulser jevnlig og utfra barnas behov.

Skjerme lekeområdet fra støy og avbrytelser.

Bruke observasjoner og avdelingsmøter til å drøfte barnas lek og på den måte sørge for at alle barn mestrer leken.

Sørge for at lekemateriellet avdelingen har tilgjengelig bidrar til at barna kan skape uante lekemiljøer selv.

Sikre at alle barn opplever å ha noen å leke med.

Den autoritative voksne:

Hjelper barna å komme inn i lek på en adekvat måte, gjennom å veilede og selv leke med barna.

Byr på seg selv ved å være til stede og undrer seg sammen med barna.

Støtter og veileder ut fra barnas kompetansenivå og modning.

Er til stede i barnas lek både som observatør, veileder, igangsetter og deltaker.

Anerkjenner og respekterer barns lek.

Forbereder barna på rydding og overgang til annen aktivitet/gjøremaal. Gir mulighet for å kunne returnere til samme lek (ikke rydde).

Observerer barnegruppa, for å kunne veilede de barna som sliter i lek og relasjoner.

Oppmuntre barna til å inkludere andre barn i leken.

Materiell:

Lekelager for inneleker og uteleker.

Rekvisitter og inventar fra det virkelige liv.

Førskolegruppe

- Førskolegruppen er for de barna som har sitt siste år i barnehage før skolestart. Sammen skal vi gjøre aktiviteter som gir felles opplevelser, mestringsfølelse og en god avrunding på barnehagetiden.
- Gruppa kaller seg Turkklubben og er et navn alle barna i Rypefjord kjenner igjen og vet hva betyr.
- I førskolegruppen arbeider vi for at barna utvikler sine ressurser slik at de opplever mestring i overgangen barnehage-skole og i skolehverdagen.
- Førskolegruppen bygger på lekbasert læring og har sine kjernekomponenter; sosial kompetanse og fagområdene kommunikasjon, språk og tekst, natur, miljø og teknologi og nærmiljø og samfunn.
- Plan for tidlig innsats inneholder målformuleringer som legger føringer for innholdet i førskolegruppen.

Rutiner og arbeidsmetoder

Tydelige rutiner og rammer for det pedagogiske opplegget. Det skal være forutsigbart for barna.

Turklubben skal møtes ukentlig og det skal være stas å være de eldste i Rypefjord barnehage.

Arbeidsmetodene som brukes skal oppleves morsomt og lystbetont samt at det oppfordres til oppmerksomhet og konsentrasjon.

Barnas medvirkning skal vektlegges.

Det skal gjennomføres foreldresamtaler om høsten og våren med fokus på måloppnåelse i tidlig innsats.

Holde kontinuerlig kontakt og samarbeid med Fjordtun og eventuelle andre skoler og sos.ped der.

Bli kjent med skolestartere i Fjordadalen FUS bhg.

Avslutning for førskoleklubben i juni.

Den autoritative voksne:

Planlegger aktiviteter og er godt forberedt.

Veileder, motiverer og støtter barna i å være selvstendig, hevde seg selv og ta hensyn til andre.

Har forventninger til barna om hvordan man opptre og samarbeider i en gruppe.

Bruker språket bevisst slik at man sikrer progresjon hos enkeltbarnet og gruppa som helhet.

Er et godt forbilde som selv er bevisst på å lytte og vente på tur.

Skal være et godt forbilde i forsøket på å danne barn som er glade i og bryr seg om naturen og miljøet i Rypefjord og Hammerfest.

Materiell:

Plan for språk og kommunikasjon og førskolearbeid (tidlig innsats).

Lekbasert læring.

Natur og miljø.

Spill og sorteringsmateriell.

Måltider og kosthold

- Barna inntar 40-60 % av det daglige energiinntaket i barnehagen. Barnehagen og personalet har dermed en betydelig innflytelse på barnets totale kosthold og matvaner.
- Måltidet er en pedagogisk arena for læring og utvikling av holdninger til ulik mat og drikke
- Det er viktig at barna opplever gode rammer for mat og måltid i barnehagen, som kan danne grunnlag for trivsel, mestring og et sunt kosthold.
- For å ivareta måltidets pedagogiske funksjon er vi avhengig av at personalet legger vekt på en hyggelig atmosfære som bærer preg av fast struktur og faste normer og regler.
- Avdelingene skal ha måltidsrutiner som ivaretar alle barns behov, og skal justere denne organiseringen i takt med utvikling i barnegruppa.
- Både planlagte og spontane pedagogiske impulser skal være en fast del av måltidene.

Mål, Rutiner og arbeidsmetoder

Ivareta måltidenes pedagogiske funksjon.

Sette av god tid til måltidene.

Legge til rette for et godt fungerende og trivelig spisemiljø.

Sørge for god hygiene før og under måltidene og ved oppbevaring og tilberedning av mat.

Ha et godt og variert kosthold som gir riktig næring og rike smaksopplevelser.

Ha en servicemedarbeider som sørger for innkjøp, tilberedning og riktig oppbevaring.

Gi tilbud om varmmat en gang i uka.

Gi tilbud om hjembakt brød en gang i uka.

Gi tilbud om frukt og grønt daglig.

Unngå matsvinn.

Følge helsedirektoratets anbefalinger om kosthold i barnehager.

Ta barna med i tilberedning og borddekking.

Bruke ASK i form av symboler, handlingsrekker og spisebrikker for de som har nytte av det.

Den autoritative voksne:

Gi barna tid og mulighet til å prøve å klare seg selv.

Føre gode samtaler sammen med barna.

Prater lite med andre voksne, men mye med barna.

Veilede på turtaking, skikk og bruk, å spørre, å hjelpe andre.

Bevisst stimulere til språkutvikling ved å benevne ulike påleggssorter, type mat, lite, mye, tomt, fullt, mett, sulten osv.

Sørge for at hver enkelt barns behov ivaretas under måltidet.

Gjøre måltidet til en hyggelig og positiv opplevelse og skaper en rolig atmosfære.

Gi barna valgmuligheter og medvirkning.

Veilede barna på god hygienisk bordskikk, ikke slikke på kniven, ikke nyse i hånden osv.

Materiell:

Heftet bra mat i barnehagen.

Måltidsbrikker med symboler.

Garderobesituasjon

- På- og avkledning er en fast rutinesituasjon i barnehagen.
- Det er viktig at garderobesituasjonen er preget av forutsigbarhet og faste rutiner. Symboler og handlingsrekker kan være med på å gjøre situasjonen mer forutsigbar for barna.
- Det skal være en situasjon der barna opplever mestring. Gjennom å sette søkelys på progresjon og utvikling vil barna bli stadig mer selvstendig.
- Vi oppfordrer barna til å samarbeide og hjelpe hverandre.
- Personalet skal ha fokus på å lære barna til å selv vurdere hvilke klær de trenger ute, basert på vær og vind (basert på modningsnivå).

Mål, Rutiner og arbeidsmetoder

- Barna har en fast garderobeplass.
- Hver avdeling har sine faste rutiner for hvordan garderobesituasjonen gjennomføres.
- Gi barna muligheter til å kle av og på seg selv, få hjelp ved behov.
- Bruke benevnelser og begreper bevisst.
- Barna skal oppleve å få delta i en aktiv samtale.
- Garderobesituasjon skal jevnlig vurderes på avdelingsmøter.

Den autoritative voksne:

Veileder, legge til rette, støtter og motiverer barna til å prøve å kle på og av selv.

Skape en rolig atmosfære ikke preget av stress.

Ser mulighetene for læring og den gode samtalen.

Bruker språket bevisst for begrepslære.

Materiell:

Handlingsrekker og bruk av symboler på veggene.

Samlingsstund

- Samlingsstund er en pedagogisk aktivitet der barnegruppa samles rundt et felles fokus.
- Samlingsstund skal være lystbetont og gi mestringsfølelse. Det skal bidra til fellesskapsfølelse og inkludering. Samlingsstund er også en god læringssituasjon.
- Det stilles krav til at barnehagens personale er delaktige i pedagogiske aktiviteter, og dette inkluderer også samlingsstund.
- Samlinger kan være både planlagte og spontane. Innholdet i samlingene skal variere, men det må også være gjenkjennbar oppbygging som skaper forutsigbarhet for barna.
- Avdelingene avgjør om det er mest hensiktsmessig å ha samlingsstund med hele barnegruppa samtidig, eller om man skal dele opp etter alder/modning.

Mål, Rutiner og arbeidsmetoder

Fremme fellesskapsfølelse i barnegruppa.

Ha samlinger med utgangspunkt i barnas interesser, omgivelsene, årstid, høytid, gjerne med språklige virkemidler som metode.

Skape gode holdninger i barnegruppa med fokus på sosial kompetanse.

Formidle kunnskap om ulike tema.

Dele barna i mindre samlingsgrupper etter interesse eller modning.

Passe på at samlingen er på et egnet tidspunkt når barna er opplagte og mette.

Sørge for at samlingen gjennomføres uten forstyrrende elementer.

Samlingsstunden evalueres jevnlig på avdelingsmøter.

Synge inkluderende sanger, som navnesanger og ha inkluderende aktiviteter.

Den autoritative voksne skal:

Være engasjert, inkluderende og se alle.

Støtte og oppmuntre alle barn til å snakke i samlingen.

Være bevisst på min egen væremåte og være et godt forbilde.

Legge til rette for at alle barn opplever samlingen som lystbetont og meningsfull.

Forberede meg på det jeg skal formidle, for eksempel finne frem figurer og/eller bilde.

Være spontan og åpen for barnas innspill, legge bort egne planer når barna har egne ideer.

Materiell:

Printtavle/dagstavle.

Konkreter.

Tavle for felles fokus med plass til handlingsrekker og symboler.

Fysisk aktivitet og hvile

- Lek og fysisk aktivitet er grunnleggende for barns fysiske og psykiske velvære.
- Barnehagen skal inneholde arealer og utstyr til varierte aktiviteter som fremmer bevegelsesglede, gir allsidige motoriske bevegelseserfaringer og mulighet for mestring for alle aldersgrupper og funksjonsnivå.
- Barnehagen skal også legge til rette for hvile, og skal i samråd med foreldrene forsøke å finne en balanse som ivaretar hvert enkelt barns behov for det. Barnets beste skal komme først dersom det oppstår uenigheter (jmf. § 3 barnehageloven).
- For barn i alderen 1-5 år anbefaler helsedirektoratet minst 180 minutter fysisk aktivitet fordelt utover dagen. For barn 3-5 år anbefales minst 60 minutter av aktiviteten med moderat til høy intensitet. Vi i Rypefjord barnehage ønsker å bidra til å utjevne forskjeller gjennom å ha som mål at en stor del av det daglige behovet for aktivitet dekkes i barnehagen.

Rutiner og arbeidsmetoder:

Det skal legges til rette for fysisk aktivitet hver dag.

Det skal legges opp til tilstrekkelig utetid.

Arealene skal utformes slik at det gir rom for allsidige motoriske utfordringer og risikolek inne og ute.

Vi skal benytte oss av nærmiljøet og vektlegge at små turer er også turer.

Arealene inne skal gi rom for også hvile i et egnet miljø.

Barn som trenger det skal få sove uten å vekkes etter for kort tid.

Den autoritative voksne:

Er aktiv og deltakende sammen med barna.

Er engasjert, motiverer og inspirerer til fysisk varierte aktiviteter og leker.

Klarer å tilrettelegge også for de barna som ikke er så fysisk aktive.

Balanserer aktivitet og hvile.

Ser muligheter og ikke bare begrensninger i de fysiske rammene i barnehagen.

Benytter seg av naturen og miljøet rundt til å gi gode opplevelser og fysisk utfordringer.

Materiell:

Puter, madrasser, balanseklosser, baller og lignende utstyr både til inne og utebruk.

Uteområdet, nærmiljøet og naturen.

Egne rom for soving i vogn med god lufting.

Samisk kultur

- «Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet» (Rammeplanen s. 9).
- Personalet skal bidra til at alle barn er kjent med at den samiske befolkningen er Norges urfolk, og bidra til at de får kjennskap til samisk kultur, språk, levestett og tradisjoner.
- Personalet skal knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst, kultur og mattradisjoner. Dette er viktig for at samiske barn skal kjenne på identitet og tilhørighet, og være stolt av sin egen kulturbakgrunn.
- Samiske barn skal kjenne trygghet og glede over egen kultur og eget språk, og de skal få oppleve at det å vokse opp med flere språk og kulturer er en berikelse.

Rutiner og arbeidsmetoder:

Samefolkets dag markeres 6. februar.

Det jobbes med temaet samefolkets kultur og tradisjoner i forkant av markeringen.

Vi har aktiviteter som gir kjennskap til det samiske flagget, klesplagg, kunst og mattradisjoner.

Vi forteller samiske sagn og eventyr.

Vi lytter til joik og samisk musikk.

Vi nyttegjør oss av personal som selv har en tilknytning til det samiske.

Den autoritative voksne:

Ser på mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

Bidrar til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

Synliggjør den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Undrer seg sammen med barna.

Viser respekt og forståelse for forskjeller i den samiske tro og religion.

Materiell:

Samiske snakkepakken.

Samiske flagg og bordflagg.

Samisk barnelitteratur.

Kapittel 4 Barns medvirkning

Barns medvirkning

• Medvirkning handler om å delta i beslutningsprosesser, være med på å bestemme over hva som skal skje og hvordan det skal gjøres. • Barna skal lære demokratiske spilleregler, og hva det innebærer å være en del av fellesskapet. • Barna skal lære å lede seg selv, ta beslutninger og tørre å stå frem og si meningen sin • Det er viktig at personalet ser alle barna, og gir alle en stemme. • Vi skal bevisst lytte til barnas samtaler for å få innblikk i hva barna er opptatt av. Dette gjør det mulig å planlegge tema og aktiviteter baser på barnas undring, nysgjerrighet og interesser. • Vi må være oppmerksomme på barns verbale og nonverbale uttrykk for å vurdere hvordan de har det og hva de synes om barnehagens innhold. • I beslutningsprosesser må vi overveie behovet til barnegruppa opp mot behovene til enkeltbarn.	
Rutiner og arbeidsmetode: Barna skal ha innflytelse på egen barnehagehverdag. Barna skal få ta del i planleggingen av barnehagens innhold etter alder og modning. Barna skal få oppleve å bli tatt på alvor og at deres meninger er viktige. Barna skal gis mulighet til å ta selvstendige valg. Voksne skal planlegge og vurdere det pedagogiske arbeidet etter individenes forskjeller og meninger. Personalet skal jobbe utfra prinsipper om barnets beste, som kommer fram i FNs barnekonvensjon og barnehageloven.	Den autoritative voksne må: Lytte med respekt og anerkjenne barnets ønsker og meninger. For de barn som ikke ytrer sin mening verbalt må den voksne kunne tolke barnets signaler og kroppsspråk. Akseptere at barnet kan ta feile avgjørelser, og se på dette som konstruktivt. Hjelpe/veilede barna slik at de kan finne gode løsninger. Huske på at det er den voksne som har ansvaret og må vurdere hva som er greit/ikke greit. Ha fokus på barnets beste og ta barna på alvor. Ta hensyn til hvert enkelt barns behov. Alle er vi ulike.
Materiell: FNs barnekonvensjon. Barnehageloven. Rammeplanen.	

Kapittel 5 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Samarbeid mellom hjem og barnehage

- Foreldre og personalet har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Vi ser på foreldrene som en ressurs i samarbeidet om barnet. Det er barnehagens oppgave å legge til rette for foreldresamarbeidet.
- Samarbeid mellom barnehage og hjem skal alltid ha barnets beste som mål (jmf. §3 i barnehageloven).
- Samtaler mellom barnehage og hjem skal ha dialogen i fokus. Formålet med samtalene skal være å få frem barnets, foreldrenes og barnehagens stemmer og synspunkter.
- Personalet i barnehagen skal være lydhør og ta med både barnets og foreldrenes stemme i beslutningsprosesser. Den avgjørende faktoren for beslutninger skal være barnets beste (jmf. Barnehageloven § 3).

Rutiner og arbeidsmetoder:

Daglig kontakt med foreldrene gjennom leverings- og hentesituasjoner.

Formidle barnets dag i barnehagen til foreldrene ved henting.

Ta imot og bringe videre beskjeder som har betydning for barnets dag i barnehagen.

Sørge for at de ansatte har de opplysninger de trenger om barnet til enhver tid.

Foreldrene skal tilbys oppstartsamtale når barnet begynner i barnehagen.

Foreldresamtale skal tilbys foreldresamtale høst og vår og ellers ved behov/ønske.

Vi har SU som et organ som skal være kommunikasjonsforum mellom foreldregruppen og barnehagen.

Det skal legges opp til og innhentes godkjenning til andre instanser ved behov PPT, barnevern, BUP osv).

Bruk av MyKid.

Den autoritative voksne:

Er varm og tydelig ovenfor både barn og foreldre.

Lytter og viser forståelse i samarbeidet.

Tar alltid barnets beste som utgangspunkt ved avgjørelser.

Skaper en åpen og tillitsfull relasjon til foreldre og barn.

Er imøtekommende og tar initiativ til samtale både under levering og henting.

Materiell:

Ulike samtaleskjema.

Foreldresamarbeid – rutinebeskrivelse

NYE BARN

- Vi sender ut velkomstbrev til foresatte før oppstart. Der informerer vi om oppstarten og tilvenningen.
 - Oppfordrer foreldrene til å gjøre seg noen tanker om oppstart i barnehagen
 - Oppfordrer til et uformelt besøk i forkant av oppstartsdatoen.
 - Oppfordrer til å ta kontakt dersom de har spørsmål.
- **Oppstartssamtalen**
 - Vi inviterer foreldre til samtale i barnehagen etter oppstart. Målet er å bli kjent med barnets behov og rutiner for å skape en best mulig overgang fra hjem til barnehage.
 - Det fylles ut eget skjema for oppstartssamtalen, og foreldrene får informasjon om barnehagen og tilvenningsperioden.
- **Personalet (ped.leder hovedansvar)**
 - Skal hvert år ha fokus på tilvenning under planleggingsdagene i august.
 - Planlegger og evaluerer alle tilvenninger på personalmøtene. Vi tar barnets rutiner med i planleggingen.
 - Har tydelig dialog med foreldrene underveis i tilvenningen, og avklarer morgendagen før vi sender de hjem.

FORELDRESAMTALER

- Fast samtale en gang i året, gjennomføres rundt barnets bursdag. Foreldrene til skolebegynnere prioriteres først.
- Skolebegynnere har to samtaler, hvor en av de er avslutningssamtalen i mai med gjennomgang av overføringsskjemaet.
- Pedagoger inviterer til foreldresamtale og avtaler tidspunkt.
- Dersom personalet eller foreldrene har behov for en ekstra samtale, stiller vi oss disponible for det.

FORELDREMØTER

- Felles foreldremøte for hele barnehagen på ettermiddagen i september/oktober.

NÅR BARN SLUTTER HOS OSS

- Vi følger overgangsrutiner, se Tidlig innsats.
- Gjennomføre overføringssamtale med foreldre hvor skjemaet fylles ut og signeres/samtykker til hvilke dokumenter som skal overføres til barnehage/skole.
- Vi følger det kommunale systemet for arkivering og som er elektronisk i websak.

GENERELL INFORMASJON

- Vi har egne skjema og maler for alle former for foreldresamarbeid. Alt skal arkiveres i websak.
- Alle skjemaer skal fylles ut digitalt, og skal underskrives av deltakere med fullt navn og dato.
- Viktigste kommunikasjonsformen er i det daglige, MyKid er et supplement.

Minoritetsspråklige barn – rutinebeskrivelse

Foreldresamarbeid

Den første tiden i barnehagen er det viktig at foreldrene opplever det som et trygt og godt sted å komme til. Oppstarten og den første tiden i barnehagen er avgjørende for foreldrenes opplevelse av trygghet og tillit. Det bør legges vekt på å få til gode hverdagssamtaler.

Arbeidsmåter:

- Synliggjøre at vi ser på foreldrene som viktige gjennom å ha god tid, ta initiativ til samtale, smile og være lyttende.
- Bruke visuell støtte i de daglige samtalene med foreldrene. Bruker konkrete ting, utstyr, kalender og bilder for å vise hva vi sier og vil formidle.
- Formidle daglige hendelser fra barnas dag i barnehagen. Bruk gjerne bilder i papirform eller på MyKid som samtalestøtte.
- Suppler all skriftlig informasjon med muntlig forklaring.
- Inviter foreldrene inn på avdelingen når de bringer eller henter barna, slik at de kan bli kjent med innhold og arbeidsmåter i barnehagen.

Oppstart i barnehage og oppstartssamtale

Vi skal i hvert enkelt tilfelle vurdere internt i barnehagen hvordan vi skal legge opp tilvenningsperioden, slik at både barn og foreldre blir ivaretatt. Når det er snakk om minoritetsspråklige foreldre kan vi gjerne utsette oppstartssamtalen til etter oppstart, slik at vi kan gjøre oss et inntrykk av hvor godt de kjenner til norsk barnehage i forkant av samtalen.

Mange foreldre vil det være mulig å holde en tilnærmet «normal» oppstartssamtale med, der vi benytter oss av tolk. Med andre ord må vi komprimere mengden informasjon og spørsmål, og kun fokusere på det viktigste. For oss er det viktigst å vite grunnopplysninger om barnet (familieforhold, religion/livssyn, språk og helse) og hva barnet har opplevd før det begynner i barnehagen. Dersom barnet for eksempel har flyktningebakgrunn er det mulig at han/hun har opplevd ting som kan være traumatiserende. Slik informasjon må vi forsøke å innhente, for å ta imot barnet på best mulig måte.

Vi kan ikke ta for gitt at foreldre kjenner til hva en barnehage er og hva som forventes av dem. For noen foreldre vil det være nødvendig å få kjennskap til helt grunnleggende ting som for eksempel:

- Hva er en barnehage?
- Hva vil barnet oppleve i barnehagen?
- Hvilke forventninger har vi til dere som foreldre?

Arbeidsmåter:

- Bruke kunnskapen vi har om foreldrene til å avgjøre mengden spørsmål og informasjon i oppstartssamtalen
- Avklare bruk av tolk med foreldrene. Hvis de ikke ønsker bruk av tolk, er det viktig at barnehagen påpeker at vi har behov for tolk.
- Sette av nok tid til samtale, både på tilvenning og oppstartssamtale.
- Der det er nødvendig benytter vi oss av eget skjema for oppstartssamtale, som har færre spørsmål og mindre informasjon.

Foreldresamtaler og foreldremøter

For å sikre gjensidig kommunikasjon og forståelse, skal barnehagen som hovedregel benytte tolk under foreldresamtaler. Det finnes en egen veileder for rutiner under bruk av tolk.

Foreldremøte er et felles forum for alle foreldre. Barnehagen må forberede og tilrettelegge disse møtene slik at det oppleves inkluderende. I forkant av møtet må barnehagen undersøke hvilke minoritetsfamilier som ønsker å komme, og avtale hvilke tilretteleggingsbehov foreldrene har.

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Arbeidsmåter:

- Informere foreldrene muntlig om at det blir foreldresamtale eller foreldremøte. Vise møtedato på en kalender.
- Forklare bruk av tolk med foreldrene. Dersom de ikke ønsker bruk av tolk, er det viktig at barnehagen påpeker at vi har behov for tolk.
- Til foreldremøter kan barnehagen undersøke med foreldrene om de har andre bekjente som kan benyttes som tolk under møtet, eller om barnehagen skal forsøke å skaffe tolk.
- Fra barnet fyller 2 år skal ansvarlig pedagog fylle ut fanen «flerspråklig» i TRAS sammen med foreldrene.

Personalet:

Personalet er barnehagens viktigste ressurs. Personalets grunnsyn må være at en flerkulturell barnehage er en berikelse som gir alle barn og voksne mulighet til å utvikle sine perspektiver og sin respekt og forståelse for andre språk og kulturer.

Det er viktig at personalet er bevisst at de er rollemodeller for barna. Personalet må i ord og handling vise de samme holdninger som de ønsker at barna skal ha. Barna må få erfare at vi er forskjellige, samtidig som det er like viktig at vi fokuserer på likheter som på ulikheter mellom kulturer og mennesker.

Personalet har en viktig oppgave med å veilede foreldre i at et godt utviklet morsmål er den beste forutsetningen for å lære norsk. Foreldre må få veiledning i prinsippet en person – ett språk. Det vi si at i familier der mor og far har ulikt morsmål, anbefales det at foreldrene snakker sitt morsmål sammen med barnet. En god flerspråklig utvikling gir barnet mulighet til å kommunisere med familie og venner utenom barnehagen.

Arbeidsmåter:

- Gi foreldrene veiledning om barns språkutvikling og morsmålets betydning, og oppmuntre foreldrene til å bruke morsmålet hjemme.
- Informere om hvordan barnehagen jobber med språkstimulering og hvordan foreldrene er en ressurs i barnets tospråklige utvikling.
- Invitere foreldre til å lære barnehagens sanger, rim og regler på eget språk.
- Dele bilder fra aktiviteter i barnehagen med foreldre, slik at foreldre og barn kan snakke på morsmålet om det som skjer i barnehagen.

Kapittel 6 Overganger

Overganger – rutinebeskrivelse

Tilvenning av nye barn

- Tilvenningsperioden legges opp slik at det ikke kommer for mange barn på en gang. For de yngste barna bør det ikke være mer enn tre barn på tilvenning samtidig.
- Ansvarlig pedagog sender ut velkomstbrev i god tid før oppstarten. (se foreldresamarbeid – rutinebeskrivelse).
- Det skal hver dag avklares hva vi tenker om neste dag i tilvenningsperioden, slik at foreldrene føler seg trygge og forberedt i prosessen.

Foreldre

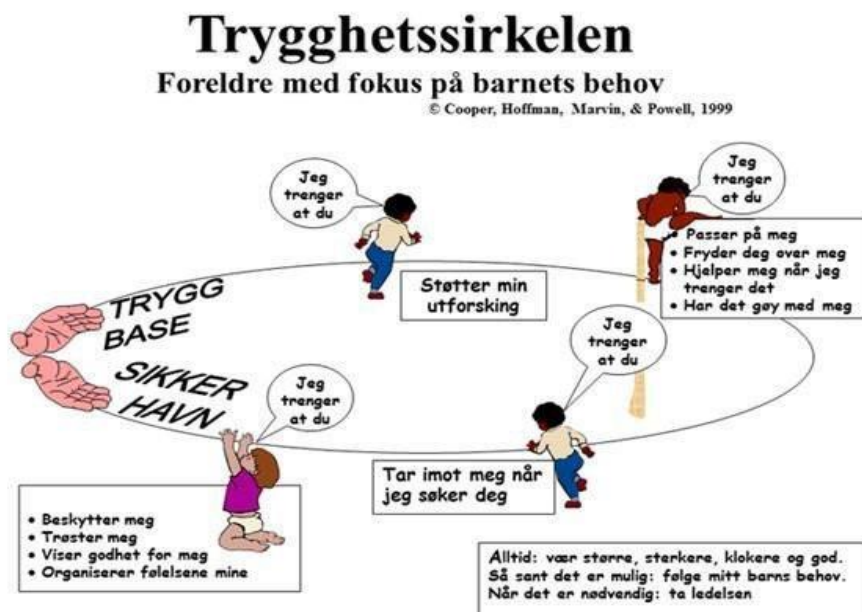
- På oppstartssamtalen skal det rettes søkelys på barnets behov og rutiner. Det er viktig å snakke med foreldre om at tilvenningen må skje i barnets tempo. Avklar med foreldrene hvor mange dager de har anledning til å være med i barnehagen, og snakk om behovet for korte dager den første tiden.
- Foreldrene skal være trygge på at vi kontakter de om det er noe, og at de kan ta kontakt med barnehagen dersom de synes leveringen er ubehagelig. Utrygge foreldre skaper utrygge barn.

Personalet

- Tar høyde for at ingen barn er like, og imøtekommer barnas behov frem til de er trygge.
- Senker tempoet i avdelingen, og har fokus på rolige dager preget av faste rutiner, slik at barnet opplever forutsigbarhet og ikke mer stress enn nødvending.
- Skal alltid ha et fang, og forsøke å skape en myk overgang fra hjemmet til barnehagen (bruk av sutt, leggerutiner osv).

Barnet

- Skal oppleve anerkjennelse og ikke få følelsene sine undertrykt, men heller hjelp til å regulere de.
- Skal få lov til å velge hvilke voksne det er trygt å være sammen med den første tiden.

Kapittel 7 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Årshjul for pedagoger

Månedlig sjekkliste: • Planlegge avdelingsmøter • Skrive og publisere månedsbrev på Mykid • Planlegge og vurdere • TRAS • Allmenn- og spesialpedagogisk arbeid • Enkeltbarnet og barnegruppa • Foreldresamtaler	
August:	
Aktiviteter: • Forberede planleggingsdag • Tilvenningsperiode • Lage grovplan for første halvår (aug-des) • Plan for førskolegruppa (sept-des)	Notater:
September	
Aktiviteter: • Første ordinære avdelingsmøte omtrent i midten av måneden • Foreldremøte på kveldstid (pedagoger)	Notater:
Oktober:	
Aktiviteter: • Legge til rette for medarbeidersamtale med de ansatte på din avdeling	Notater:
November:	
Aktiviteter: • Gjennomføre medarbeidersamtaler med de som ønsker det. • Halvårsvurdering av avdelinga • Halvårsvurdering av førskolegruppa	Notater:
Desember:	
Aktiviteter: • Avdelingsmøter gjennomføres kun første uken i desember • Planlegge januar • Forberede foreldresamtaler for førskolegruppa	Notater:
Januar:	

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Aktiviteter: • Lage grovplan for andre halvår (jan-juni) • Plan for førskolegruppa (jan-juni) • Planlegge tid for kveldsmøte i forbindelse med foreldresamtaler	Notater:
Februar:	
Aktiviteter:	Notater:
Mars:	
Aktiviteter: • Relasjonsskjema fylles ut	Notater:
April:	
Aktivitet: • Ta høyde for at avdelingsmøte kan utgå på grunn av påske	Notater:
Mai:	
Aktivitet: • Ta høyde for at avdelingsmøter kan bli flyttet på grunn av helligdager • Følg med på når siste avdelingsmøte er • Foreldresamtaler i forbindelse med overføringsskjemaer til skolen og eventuelt andre som slutter • Forberedelser for interne overganger	Notater:
Juni	
Aktivitet: • Planlegge sommerbarnehage • Helårsvurdering • Vurdering og avslutning av førskolegruppa • Forberede neste barnehageår • Gjennomføre interne overføringssamtaler • Ha kontroll på når barn slutter eller bytter avdeling • Planlegge oppstarten for nye barn	Notater:
Juli, juli og august	
Aktivitet: Sommerbarnehagens egen plan	Notater

Støttepedagogers ansvar og oppgaver

Støttepedagog har hovedansvar for barnet og oppfølging av det. Støttepedagog skal utarbeide et individuelt opplegg med utgangspunkt i barnets vedtak om spesialpedagogisk hjelp (jmf. Barnehageloven § 35. I tillegg til dette skal han/hun i samråd med pedagogisk leder lage et tilpasset opplegg som følger avdelingens temaer, slik som for eksempel farger og mønster den måneden det er.

Støttepedagog skal:

- Samarbeide med foreldre og andre instanser (for eksempel ppt, fysioterapeut osv).
- Støttepedagog er fast deltaker i ansvarsgruppe.
- Holde avdelingen og styrer oppdatert.
- Hver måned jobbe med mål og tiltak i samspill, slik at det alltid er oppdatert, slik at pedagogisk leder (eller andre) kan ta over arbeidet med barnet ved eventuelt fravær.
- Være en pådriver for aktiv bruk av ASK som metode (dagstavle, handlingsrekker, tegn til tale).
- Årsrapport ferdig til 1. mai hvert år. Skal sendes til sektor via websak.

Månedlig sjekkliste:

- Mål og tiltak i samspill.
- Pedagogisk opplegg (pedagogisk plan for Rypefjord barnehage).
- ASK (handlingsrekker, symboler og tegn).

Rommet som pedagogisk verktøy

Rommet blir ofte omtalt som den tredje pedagog. Barn lærer i samspill med pedagogen, i samspill med andre barn, og i samspill med omgivelsene sine, altså det fysiske miljøet i barnehagen.

Utforming av rommene i barnehagen kan være med på å skape gode læringsmiljø som legger til rette for lek, læring og utvikling. De kan skape utforskertrang, stimulere sansene og gi nye opplevelser. Muligheten for lek vil være avhengig av kvaliteten i det fysiske rommet.

På en avdeling er det ofte flere ting som skjer på en gang. Rommene må organiseres slik at ulike aktiviteter kan foregå samtidig. Det må være mulighet for tumlelek, samtidig som det må finnes en rolig lesestol. Det skal være plass for både rollelek og bordaktiviteter. De ulike aktivitetene som tilbys på avdelingen må være tilgjengelig for barna, så man må ta hensyn til barnas perspektiv i organiseringen. Miljøet på avdelingen skal være innbydende, og inspirere til lek og læring. Sortering og god oppbevaring av leker og utstyr er viktig for å gjøre det oversiktlig for barna. Barna har i tillegg stort utbytte av å lære seg å sortere gjenstander. Det anbefales å rullere på lekene man har tilgjengelig på avdelingene, for å kunne gi barna nye impulser og variasjon.

Det er mange faktorer som er viktig for å optimalisere barnehagemiljøet, blant annet lyd og lys. Barna må kunne se og høre godt. Personalet må forholde seg profesjonelle, og kan ikke ha dempet belysning og bakgrunnsmusikk på fordi det er «koselig». Dårlig belysning og mye bakgrunnsstøy kan være forstyrrende for enkelte barn. Da er det viktig å ha fokus på universell utforming slik at alle har så gode forutsetninger til lek og læring som mulig. I Rypefjord barnehage har vi små avdelinger oppdelt i flere rom, så det er flere muligheter til å tilpasse avdelingene til sin barnegruppe. Man må gjerne la barna ta den i denne tilpasningen, og gi de mulighet til å medvirke til hvilken type lek man skal legge til rette for.

Avdelingene i Rypefjord barnehage har flere rom som kan benyttes til lek og aktiviteter. Vi må være bevisst hva vi fyller disse flatene med. Bilder, tegn, og illustrasjoner kan være med på å berike både leken og språkmiljøet i avdelingen. Det kan også være med på å lette dokumentasjonsarbeidet, og synliggjøre barnehagens innhold både for barn og foreldre. Godt og synlig dokumentasjonsarbeid gir også barna mulighet til å prosessere erfaringene sine bedre, og på den måten kan det pedagogiske innholdet få en større virkning.

Kapittel 8 Barnehagens arbeidsmåter

Barnehagens digitale praksis

- Digitale verktøy omfavner alt teknisk utstyr, som for eksempel nettbrett, mobiltelefoner, datamaskiner, skannere, digitale kameraer og mikroskop.
- Ulike skjermaktiviteter er blitt en naturlig del av barnas hverdag. Bruk av skjerm kan være en kilde for læring, lesing og kognitiv og motorisk utvikling.
- Barnehagen er en viktig arena for å utvikle gode vaner knyttet til bruk av skjerm og digitale verktøy. Personalets holdninger og kompetanse på området er vesentlig for å utvikle gode vaner for alle barn.
- For de aller minste barna anbefales det ikke bruk av skjerm i det hele tatt. Fra barnet er to år bør skjermtid begrenses til en time daglig, og jo mindre jo bedre. Vi skal ha et bevisst forhold til skjermbruk, og ha som hovedregel at skjermbruk skal skje sammen med aktivt deltagende voksne.
- Bruk av skjerm og andre stillesittende aktiviteter bør balanseres med fysisk lek og aktiviteter.

Rutiner og arbeidsmetoder

Før vi viser filmer på youtube eller lignende skal vi forsikre oss om at det har et innhold som er passende for aldersgruppen.

Vi skal forholde oss til aldersgrensen "tillatt for alle", men må allikevel vurdere om barna er modne nok for innholdet i det vi viser av spill, filmer og apper.

Personalet skal være deltakende og alltid til stede ved bruk av digitale verktøy.

Det bør være samsvar mellom bruk av digitale verktøy og pedagogisk innhold på avdelingen.

Vi bruker digitale verktøy til dokumentasjonsarbeid.

Den autoritative voksne:

Er til stede med barna i bruken av digitale verktøy og benytter de ikke som "barnevakt".

Bruker digitale verktøy som et supplement for å forsterke i læringssituasjoner.

Er bevisst og har sett gjennom og vurdert innholdet før det vises til barna.

Tar godt vare på utstyret og videreformidler dette til barna.

Materiell:

Oppdaterte ipader, 2 på hver avdeling.

Projektor.

Trådløse høytalere.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

• Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) er alt som hjelper en person med å kommunisere. Eksempler på ASK kan være tegn til tale, grafiske symboler og talemaskiner. Kroppslige uttrykk som andre må tolke og tillegge mening er også ASK. • Aktiv bruk av ASK gir oversikt, forutsigbarhet, god språklig støtte og større mulighet for deltagelse for flere barn. • Selv om ASK kan være et godt hjelpemiddel for alle barn, vil barn med funksjonsnedsettelse ofte være avhengig av det. Universell utforming med rik tilgang på grafiske symboler og bruk av tegn til tale kan være med på å fremme inkludering, og unngå segregering. • Ved å bruke ASK og jobbe med barnehagens språkmiljø vil flere barn få en bedre hverdag gjennom å enklere få tilgang til kommunikasjon, lek, medvirkning og læring.	
Rutiner og arbeidsmetoder: ASK skal være et tema på alle våre møter og en del av den månedlige vurderingen. Alle avdelinger bruker symboler, spisebrikker, primstaver, dagstavler og handlingsrekker på de barna som har behov for det. Vi har en ressursgruppe som sikrer felles framdrift og en felles forpliktelse på alle tre avdelingene. Grid er tilgjengelig på noen kommunale pcer. Alle ipader har apper som gjør det enkelt å finne tegn og symboler.	Den autoritative voksne: Bruker ASK for å kommunisere med alle barn som kan ha utbytte av det. Har fokus på inkludering, og legger til rette for at alle barn skal kunne delta på barnehagens aktiviteter. Motiverer alle barn til å bruke tegn som støtte for å kommunisere med barn som har utbytte av det. Er en tålmodig kommunikasjonspartner som ta seg god tid og forsøker å forstå barnet.
Materiell: Roll-talk. Grid. Primtavler. Individuelle hjelpemidler etter behov. Dagsplaner og handlingsrekker etter behov.	

Pedagogisk plan Rypefjord barnehage

Måned	Fagområde	Grunnleggende begrep Tema	Livsmestring Sosial kompetanse
August/ september	Språk og kommunikasjon Natur, miljø og teknologi. Kunst, kultur og kreativitet Kropp, bevegelse, mat og helse	Naturen om høsten. Vi høster fra naturen. Lager syltetøy/trollkrem/saft. Bruker naturmaterialer for å lage bilder Farger Brannvernuke. Besøk av brannbil og Bjørnis. Mye utetid. Grovmotorikk og bevegelsesleker.	Trygghetssirkelen. Tilvenning for trygg tilknytning og trivsel i barnehagen. Grunnlaget for å komme i posisjon til å lære og utvikle seg. Vi har nye barn i barnehagen og de «gamle» lærer å vise omsorg. Inkluderende fellesskap. Empati
Oktober	Språk og kommunikasjon Antall, rom og form Nærmiljø og samfunn	Tall og telling FORUT og FN-kafe. Vi blir kjent med annen kultur og levesett gjennom FORUT barneaksjonen.	Vennskap og samarbeidsferdigheter. Mangfold og toleranse for andre kulturer.
November	Språk og kommunikasjon Kunst, kultur og kreativitet	Mørketid Refleksbruk Samisk eventyr Størrelse og plassering	Meg, min kropp og mine følelser. Være sammen og løveloven. Respekt for andres grenser og lære seg å sette grenser for egen kropp.
Desember	Språk og kommunikasjon Kunst, kultur og kreativitet Antall, rom og form Etikk, religion og filosofi	Jul og høytid. Søkelys på at andre religioner har andre høytider enn oss. Antall og telling/nedtelling. Mønster og farger	Bry seg om hverandre. Dele. Fellesskap Jeg kan. Føle stolthet over egen skapelse (lager gaver og pynt)
Januar	Språk og kommunikasjon Antall, rom og form	Sola vender tilbake Form, sortering og stilling	Empati Hjelpe og trøste
Februar	Språk og kommunikasjon Nærmiljø og samfunn	Samefolket. Levesett og tradisjoner.	Turtaking Respekt og toleranse for hverandre og andre kulturer
Mars	Språk og kommunikasjon Natur, miljø og teknologi Kropp, bevegelse, mat og helse	Vinter Retning – opp/ned, høyre/venstre Kroppen vår og maten vi spiser.	Selvkontroll Følelser Forskjeller og likheter.
April	Språk og kommunikasjon Kunst, kultur og kreativitet	Påske Våren	Selvkontroll Meg og mitt nærmiljø

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Mai	Språk og kommunikasjon Natur, miljø og teknologi Kropp, bevegelse, mat og helse	Naturen våkner til liv. Miljøvern. 17. mai Mye utetid. Grovmotoriske aktiviteter og bevegelsesleker.	Selvhevdelse. Positiv oppfatning av seg selv. Følelser Meg og mitt nærmiljø
Juni og juli	Språk og kommunikasjon Natur, miljø og teknologi	Sommerbarnehagen	Demokrati. Barna er med å utforme og planlegge uke for uke sommeren igjennom

Fellesarrangementer Rypefjord barnehage

Måned	Hva	Når	Ansvar
August	Tilvenning og oppstart av nye barn	Uke 34, 35, 36	Avdelingene med pedagogisk leder
September	Tilvenning Brannvernuke/Bjørnis Brannøvelse Energidagen Foreldremøte: Grønn Rød og blå	Uke37 og 38 Uke 39 17.09 Ikke fastsatt	Avdelingene Styrer/ped.ledere Styrer Kirsti Styrer Kirsti Randi og Cecilie
Oktober	Forut-aksjon Familiekafe	24.10	Avdelingene Avdelingene
November	Mørketidsmarkering Samisk eventyr	Ikke fastsatt	Avdelingene Heidi
Desember	Advent/jul: Adventsamlinger Barnas julebord Lucia Nissefest	3.12 12.12 18.12	Avdelingene Alle avdelingene Kirsti Johanne og Therese
Januar	Markere solas tilbakekomst Solfest – vi gleder andre	20.01	Heidi og Cecilie
Februar	Samenes liv og samfunn Samefolkets dag og samisk rom	6.2	Avdelingene Kirsti, Kristine og Hege
Mars	Vinteraktiviteter Rockesokkdagen	Uke 10, 11, 12 og 13 21.3	Ped.ledere Randi og Johanne
April	Påskan	Uke 12 og 13	Ped.ledere
Mai	Våren og nytt liv i naturen 17. Mai forberedelser Barnas verdensdager Rypefjord barnehage og FUS går sammen i tog bort til sykehjemmet og Utsikten	Uke 19-20 Ikke fastsatt 13.5	Avdelingene Avdelingene Avdelingene Alle

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

	og synger for de som bor der.		
Juni	Sommerfest/grilling med avslutning for skolebegynnere.	Ikke satt. Foregår på ettermiddagstid	Kirsti og styrer
Juli og august	Sommerbarnehage. Egen plan med turer og typiske sommeraktiviteter.	Uke 26-33	Planlegges uke for uke sammen med barna som er til stede.

Kapittel 9 Barnehagens fagområder

Progresjonsplan for fagområdene og livsmestring/sosial kompetanse.

Arbeidsdokument som danner grunnlaget når vi planlegger måned for måned

Fagområdene	1-2 år	3-4 år	5-6 år
Kommunikasjon, språk og tekst	Vi jobber med språktrappa. Vi synger og leser/forteller hver dag. Bøker er alltid tilgjengelig for barna. Vi tolker og setter ord på nonverbale uttrykk (hverdagssamtalen). Vi forsterker kommunikasjon med tegn, bilder og symboler (ASK). Vi bestiller bokkasser utfra barnas interesser og temaer vi arbeider med.	Vi jobber med språktrappa. Vi eksperimenterer og leker med rim, rytme, lyder og ord. Barna oppfordres til aktiv deltakelse når vi synger og leser bøker. Barna veiledes til å selv uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Vi erfarer og utforsker ulike symboler (blant annet alfabetet).	Vi jobber med alle nivåer i språktrappa. Barna er med på å skape egne tekster ved å bruke ulike modaliteter og muntlige fortellinger. Vi leser lengre bøker med kapitler. Barna øver på å skrive hele navnet sitt selvstendig.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Vi legger til rette for fysisk aktivitet og tumlelek hver dag, både inne og utendørs. Vi hjelper barna med å vaske hendene. Vi oppmuntrer til å smake på nye ting. Har finmotoriske aktiviteter som tegning, maling, puslespill og konstruksjonslek Det skal legges til rette for at alle barn får så mye søvn/hvile som nødvendig.	Vi oppmuntrer barna til å søke fysiske utfordringer og gir de allsidige motoriske erfaringer. Vi veileder og hjelper barna med gode rutiner for den daglige hygien. Vi snakker med barna om hva som er sunn mat, og hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Barna blir kjent med kroppen og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Barna deltar i matlaging.	Vi går lengre turer i ulendt terreng og øver på utholdenhet. Barna øver på å være selvstendig i forhold til hygiene. Barna øver mot å mestre å fargelegge, klippe og ha riktig blyantgrep. Vi bruker ulike metoder for å gi barna gode holdninger og kunnskap om kost, hygiene, aktivitet og hvile.

Kunst, kultur og kreativitet	Barna blir presentert for og eksperimenterer med ulike formingsmateriell. Vi legger til rette for og oppmuntrer barna til ulike sanseopplevelser, der de erfarer med hele kroppen. Vi synger, danser og dramatiserer. Tegning skal være rundrabling og strekrabling.	Barna får jevnlig erfaring med ulike formingsmaterialer og ulike teknikker. Vi har fokus på prosessen og skapergleden. Barna møtet varierte estetiske inntrykk gjennom bilder, malerier, aktiviteter og konkrete, for eksempel samlingsstund. Vi oppmuntrer og tilrettelegger til kreativitet og fantasi ved å ha tilgjengelig ulikt materiell inne og ute (rommet som den tredje pedagog). Tegning går fra rabling til bestemt form.	Barna bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og kreativitet gjennom skapende prosesser. Vi skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. Tegning går fra bestemt form til gjenkjennelig. Personalet bruker ledende spørsmål som «hvor, når og hva».
Natur, miljø og teknologi	Barna får erfare å være ute i alle årstider, og å bruke kroppen og sansene i naturen. Vi blir kjent med barnehagens uteområde og det umiddelbare nærområdet. Vi blir kjent med ulike dyr, hvor de bor og hva de spiser. Vi kildesorterer.	Barna får erfaring med klær i forhold til vær og vind. Vi blir kjent med en større del av nærområdet, og lærer barna viktigheten av å ta vare på naturen gjennom for eksempel å plukke søppel og verne om alt levende. Vi lærer om de ulike årstidene, og hva som kjennetegner de.	Barna får kjennskap til forskjellige dyrearter i nærmiljøet, og lærer seg blant annet å skille mellom ulike fuglearter. Vi orienterer oss etter enkle kart. Barna blir kjent med ulike naturfenomener og får en begynnende forståelse for fysiske lover. Vi følger med endringene som skjer i naturen knyttet til årstidene.

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Antall, rom og form	Vi er bevisste på å bruke matematiske begreper når vi snakker med barna. Vi teller daglig med barna. Fokus på tallene 1-5. Vi bruker tid på å la barna utforske barnehagens inne- og utearealer. Barna får erfaring med ulike konstruksjons- og sorteringsleker. Personalet støtter barnas utforskning, og lar de teste ut ulike strategier i problemløsning.	Vi øver på mengdebegrep og tall, og møter ulike symboler som tall og terning. Vi rydder, sorterer og teller oppover og nedover til 10. Barna får erfaring med konstruksjonslek, spille spill, pusle og perle. Vi undersøker og gjenkjenner egenskaper ved ulike former. Vi bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse. Vi oppdager mønstre, som for eksempel annenhver. Barna oppfordres til å selvstendig løse problemer som omhandler sortering, divisjon og addisjon. De får støtte i å generalisere strategier fra en situasjon til en annen.	Vi øver på matematiske begreper og setter de i sammenheng med praktiske erfaringer. Barn kjenner til sammenhengen mellom tall og mengde. Vi teller oppover og nedover til 20, vi teller med flere om gangen. Barna får mulighet til å orientere seg utfra beskrivelser, slik som retning. Vi oppdager og utforsker repeterende, roterende og symmetriske mønstre. Barna oppfordres til å selvstendig løse problemer som omhandler brøker i hverdagslivet (for eksempel deling av mat).
Etikk, religion og filosofi	Barna får oppleve glede med å være sammen. Personalet veileder i samspillet. Vi hjelper barna med å sette ord på følelser og forsterke positive handlinger. Vi jobber med å vise omsorg for hverandre. Barna deltar på høytidsmarkeringer i barnehagen. Vi tar tak i barnas utfordringer og filosoferer med dem.	Vi skal bidra til at barna er selvstendige i sosialt samspill med andre barn og voksne. Barna lærer om empati og medmenneskelighet, og blir bevisst på at egne handlinger påvirker andre. Vi har fokus på hvordan en kan være en god venn for hverandre. Vi legger til rette for at barna får kjennskap til de ulike livssyn og religioner som er representert på avdelingen.	Vi skal bidra til at barna utvikler toleranse, respekt og interesse for hverandre, uansett kulturell og religiøs- eller livssynsmessig tilhørighet (løveloven). Vi samtaler og filosoferer over grunnleggende spørsmål. Vi lærer barna om at vi er forskjellige og at det er bra for fellesskapet.

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Nærmiljø og samfunn	Barna er en del av et fellesskap og erfare å måtte ta hensyn til hverandre. Vi veileder barna til å bli selvstendige og deltakende i hverdagslige aktiviteter. Barna skal få erfaring med demokratiske avgjørelser, og betydningen av likhet og rettferdighet. Vi introduserer barna for samisk kultur og markerer samefolkets dag.	Barna skal erfare å bli sett og hørt, mens skal også erfare at de ikke alltid kan få gjennomslag for det de vil og det de mener. Barna blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer. Barna skal få kjennskap til samisk kultur og levesett, og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner. Vi forteller lokale sagn og eventyr til barna.	Barna skal få begynnende kunnskaper om menneskerettigheter og barnekonvensjonen. Førskolebarna besøker skolene i nærmiljøet. Barna blir kjent med nasjonale minoriteter. Vi introduserer barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt.
----------------------------	---	--	--

Livmestring og sosial kompetanse	Vise følelser med kroppsspråk Takle adskillelse Dele, trøste og hjelpe Legge merke til andres følelser – begynnende empati Ta positiv kontakt med andre Begynnende turtaking Utvikle vennskap og vise gjensynsglede La seg trøste Begynnende positiv selvforståelse	Sette ord på følelser Ta andres perspektiv Uttrykke egne synspunkter Ta vare og beholde vennskap Begynnende konfliktløsning Samarbeide Forstå lekesignal Forstå forskjell på fantasi og virkelighet Forstå andres grenser Klare hevde sine egne meninger og stå for de Forstå forskjeller og mangfold Klare å utsette egne behov litt	Forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet Begynnende utvikling av kritisk tenkning Vurderingsevne Hevde egne meninger og yte motstand Se situasjoner fra flere synsvinkler Hindre mobbing og utestengelse Lære å forhandle og argumentere Respektere andres grenser Klare å utsette egne behov Hjelpe de som er mindre Tru på seg selv og egne evner
---	--	---	---

Vedlegg

Avdelingsmøtemal

1. Forberedelse:

- Lage en grovplan for innhold på møtene pr halvår. Bruk årsplanen til dette.
- Utarbeide saksliste, prioritere rekkefølgen på saker etter viktighet (tilgjengelig for avdelingspersonalet).
 - Gi beskjed om det er noe resten av avdelingspersonalet må forberede seg på, som fagstoff i forbindelse med satsingsområde, relasjonsskjema, observasjoner og lignende.
 - Gi fagarbeidere og assistenter nødvendig tid til forberedelse.
 - Dersom avdelingspersonalet vil ta opp større saker, må de melde inn disse på forhånd.
 - Noter ned tidsplan for fremdriften av møtet.

2. Gjennomføring

- Hold deg til sakslista og tidsplan, være nøye, ikke spor av.
 - Alle avdelinger har 1 time hver fjortende dag.
- La alle komme til ordet, alles meninger skal bli hørt.
- Forslag til typisk/påkrevd innhold – se neste side.
- Vær tilbake på avdeling når møtetiden er over, og avslutt tidligere om det er tid til overs.

3. Etterarbeid

- Referatskriving – sendes til styrer.
 - Skrives under hvert møte, og det er viktig at det man blir enig om på møtet, er nedskrevet i referatet med konkrete konklusjoner eller tiltak
 - Skriv slik at andre som ikke har vært på møtet forstår innholdet.
 - Planleggings- og vurderingsskjema og månedsbrev: Disse trenger man bare å henvise til. Sendes til styrer.
 - Viktig å få frem hva som skjer på avdelingen.
 - Trenger ikke å gå i detalj på hvert barn, henvise til barnegruppa, "kode" barna.
 - Oppgaver som skal gjøres, må komme tydelig frem; hvem, hva og når.
 - Referatet må være tilgjengelig for avdelingspersonalet på Onedrive.

4. Verdt å merke seg

- Avdelingsmøter skal i hovedsak gjennomføres selv om en fra avdelingen er borte.
- Ved spesielle behov kan det avtales ekstra avdelingsmøte.
- I perioder rundt høytider og ferieavvikling blir det færre avdelingsmøter, møter kan forskyves eller utgå helt i en periode.
 - Ha kontroll på når neste måned må planlegges.
- Vær saklig, kort og presis i fremstillingen av saker og i diskusjoner, unngå systemforklaringer (pedagogisk analyse).
- Husk taushetsplikten.
- Foreldresamtalene forberedes i egne møter og på avdelingsmøtene.
- Prioriter det som til enhver tid er viktigst .

5. Hjelpemidler – brukes aktivt og ved behov

- Rammeplan for barnehage.
- Tidlig innsats dokumenter.
- Barnehagens årsplan.
- Språklig kompetanse:
 - Kvalitetskriterier for lesing.
 - Lesetrappa.
 - Hverdagssamtalen.
 - GB: Grunnleggende begrep.
- Sosial kompetanse.
 - Livsmestring.
 - Trygghetssirkelen.
- TRAS.
- Relasjonsskjema.
- Pedagogisk analyse for et godt læringsmiljø for barna.

Innhold i avdelingsmøter:

- **Gjennomgang og informasjon**
 - Referat fra forrige avdelingsmøte.
 - Relevante saker fra andre møter (som ledermøte) siden forrige avdelingsmøte.
 - Informasjon fra styrer.
- **Administrasjon og arbeidsmiljø**
 - Rolleavklaring - gjør alle det de skal, vet alle hva de skal gjøre.
 - Arbeidsfordeling – mellom personalet og mellom vaktene.
 - Samarbeidsklima og tilbakemeldinger..r
 - Bør være fast punkt, ha en kultur for tilbakemeldinger - takhøyde
 - Ståa på avdelinga, samarbeid på huset..
 - Ergonomi og arbeidsbelastning
- **Planlegge**
 - Neste måned - planleggingskjema – henges på avdeling og arkiveres deretter..
 - Temaperiode i henhold til felles plan og egne planer
 - Språk, sosial kompetanse og livsmestring i henhold til egen plan, se årsplan..
 - Fellesarrangement i henhold til felles plan, fellessamling, turer.
 - Spesialtilpasset opplegg i henhold til enkeltbarn og grupper, bursdagsmarkering.
 - Månedsbrev - avklare tema, bøker, sang, rim og regler.
- **Evaluerer**
 - Evaluerer skriftliggjøres. Bruk vurderingsskjema og arkiver sammen med månedsplan/-brev og annen dokumentasjon
 - Forrige måned, satsingsområder og arbeidsmiljø - herunder sosial kompetanse, livsmestring, språk (GB, lesing, hverdagssamtalen), allmennpedagogisk (lek, rutinesituasjoner) og eventuelle andre aktiviteter (arrangementer, temaarbeid osv).
- **Barnegruppa** – tilrettelegging, planlegging og vurdering.
 - Enkeltbarn – alle skal tas opp i løpet av en gitt periode.
 - TRAS går gjennom for hvert barn hvert halvår i sammenheng med bursdag (2, 2,5, 3 osv).
 - Grupper – dynamikk, tilrettelegging for utvikling av sosial kompetanse, mobbeplan..
 - Tilpasse den pedagogiske hverdagen – innhold, rom og tid..
 - Foreldrekontakt, hvordan fungerer den.
 - Relasjonsskjema i november og mars, relasjoner som må følges opp, gjøres kontinuerlig.
 - Forberede/evaluere andre samtaler med foreldre eller andre instanser man har gjennom året.
- **Faglig** diskusjon og **utvikling** av personalets kompetanse og ferdigheter.
 - Pedagogisk tema mot enkeltbarn/gruppe/personalrolle.
 - Knyttet opp mot aktuelle satsingsområder som lek ute og inne – lekens verdi, sosial kompetanse, språk, kosthold og fysisk aktivitet.
 - Bruk årsplanen i faglige diskusjoner og i arbeid med ulike temaer og rutinesituasjoner.
 - Utvikling av egen rolle – relasjonskompetanse, voksenrollen i lek, rollemodell og holdningsskaper, igangsetter, tilgjengelig og pålogget.
 - Kurs/fagdager - legge frem relevant informasjon.
 - Verdiordene til Hammerfest kommune, hvordan jobber vi med disse – utviklingsarbeid.
 - Arbeidsmiljøet.
- **Eventuelt/andre saker**

Ha rom for at personalet kan ta opp saker, husk at større saker må meldes inn i forkant.

Materielloversikt

Materiell	Fagområder/temaer de omfavner
Bjørnis	Brann
Språkkista	Kommunikasjon, språk og tekst, antall, rom og form
Mattekassa	Kommunikasjon, språk og tekst, antall, rom og form
Snakkepakken	Kommunikasjon, språk og tekst, antall, rom og form
Snakkepakken samisk	Kommunikasjon, språk og tekst, antall rom og form
Være Sammen	Sosial kompetanse, kommunikasjon, språk og tekst
Bøker med tema følelser og vennskap	Sosial kompetanse, kommunikasjon, språk og tekst, antall, rom og form

Personvern

Hva	Skal/kan være med av informasjon	Skal ikke:
Kontaktinformasjon til foreldrene	Se MyKid	Skal ikke være tilgjengelig for andre enn ansatte.
Opplysninger vedrørende barnet: familie, sykdom, medisiner o.l	Se MyKid	Skal ikke være tilgjengelig på avdelingen/lagret
Garderobebilder	Navn på barn og foreldre, bilde av barne. Alt etter samtykke via MyKid.	Ikke fødselsdato
Bursdagskalender	Bilde av barnet med navn, fødselsdato/år - samtykke via MyKid	
Allergiliste	Liste med oversikt over barn og allergier – henger på innsiden av skapdør	Skal ikke henge synlig
Avslutningspermer	Bilder av barnet sammen med andre barn – samtykke via MyKid.	Ikke identifiserbare bilder av andre barn
Garderobetavlene	Kun generell informasjon feks turdag, foreldresamtale o.l	Ingen sensitive opplysninger
Månedsbrev-/plan	Si noe om det generelle på avdelingen, plan og vurderinger	Ingen sensitive opplysninger eller om enkeltbarn
Pedagogisk dokumentasjon på avdelingen	Bilder av barna – samtykke via MyKid	
Sommerbarnehage	Perm med ansvarlige, ferieoversikt, pedagogisk arbeid, solvett, rutiner, bursdager og sluttdatoer	Ingen sensitive opplysninger
e-post	Fra foreldrene vedrørende barnet eller klager skal bevares og ekspederes i websak	Ingen sensitive opplysninger
Arkivering: observasjoner og kartlegginger	Observasjoner av enkeltbarn eller barnegruppe som for eksempel utvikling, språk atferd m.m - som "underveis" arbeid kan oppbevares innelåst i arkivet. Ferdig arbeid skal i websak.	Ingen sensitive opplysninger på avdelingen, i sekker eller vesker. Personlige notater skal ikke i websak
Arkiv	Foreldresamtaler, observasjoner, ppt, bv, fysioterapi m.m skal lagres i websak umiddelbart	Ingenting skal lagres i barnehagens arkiv

Rypefjord barnehage – gode opplevelser hver dag

Annet: se MyKid under tillatelser	Transport, media, film/bilder til foreldremøter, tilstelninger, film/media til ped.utv.arbeid	
-----------------------------------	---	--

Medarbeidersamtale

Medarbeidersamtale er en fortrolig samtale med nærmeste leder (jmf. Arbeidsmiljøloven). Styrer gjennomfører samtalen i oktober/november hvert år eller et annet tidsrom som passer virksomheten.

Pedagogisk leder gjennomfører i november. For å få en god samtale er det en forutsetning at begge parter kommer forberedt. Arbeidstaker får utdelt skjema i forkant av samtalen (ligger i OneDrive). Skjemaet er ment å være et hjelpemiddel for å få flyt i samtalen. Arbeidstaker og leder bruker mest tid på det de anser som viktigst.

Mot slutten av samtalen kan man lage eventuelle mål/tiltak for videre arbeid. Leder setter opp en plan for videre oppfølging der det er nødvendig.

Relasjonskrysset – Være Sammen

